

Transport wodny śródlądowy w Polsce w 2021 r.

28.07.2022 r.

13,2%

 Spadek przewozów ładunków
w porównaniu z 2020 r.

Układ i długość śródlądowych dróg wodnych w Polsce od lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Czynnikiem, który ma bezpośredni wpływ na wielkość przewozów ładunków i pracę przewozową w żegludze śródlądowej jest między innymi stan dróg wodnych. Niekorzystne warunki nawigacyjne determinują podstawowe parametry konstrukcyjne taboru, tj. stosunkowo małą

ładowność barek. Przekłada się to bezpośrednio na wolumen przewożonych ładunków. Ilość ładunków przewiezionych przez polskich armatorów żeglugą śródlądową ulega systematycznemu zmniejszeniu w skali roku. Dotyczy to zarówno przewozów realizowanych w transporcie krajowym, jak i międzynarodowym.

Śródlądowe drogi wodne

Głównymi czynnikami determinującymi efektywność transportu wodnego śródlądowego są użegłownienie dróg wodnych i dostosowanie ich warunków nawigacyjnych do poziomu właściwego dla dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym.

Wykres 1. Struktura eksploatowanych śródlądowych dróg wodnych w Polsce w 2021 r.

Długość sieci śródlądowych dróg wodnych w Polsce w 2021 r. wyniosła 3768 km (nie uległa zmianie w stosunku do 2020 r.), z czego 2523 km stanowiły uregulowane rzeki żeglowne, 655 km – skanalizowane odcinki rzek, 335 km – kanały, a 255 km – jeziora żeglowne. Eksploatowanych przez żeglugę było 3549 km (94,2%) dróg żeglownych. Wymagania stawiane drogom o znaczeniu międzynarodowym¹ (klasy IV i V) w 2021 r. spełniało w Polsce 5,5% długości dróg wodnych (206 km). Pozostałą sieć dróg wodnych tworzą drogi o znaczeniu regionalnym (klasy I, II i III), których łączna długość w 2021 r. wyniosła 3562 km.

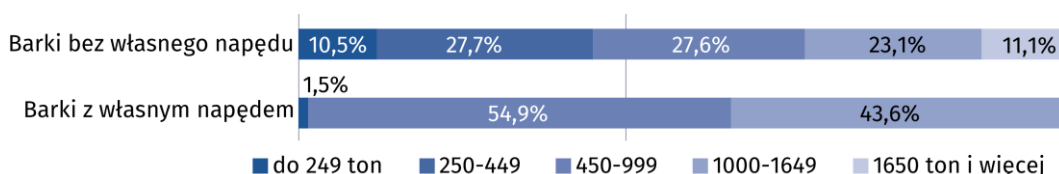
¹ Klasyfikacja śródlądowych dróg wodnych zatwierdzona przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ i EKMT w 1992 r.

Tabor żeglugi śródlądowej

W Polsce w 2021 r. liczba pchaczy oraz holowników stanowiących tabor holowniczy żeglugi śródlądowej wyniosła 124 sztuk, tj. o 6 więcej niż w roku poprzednim. Tabor pasażerski liczył 120 jednostek, tj. o 7 mniej niż rok wcześniej. Zwiększyła się liczba barek z własnym napędem – o 2 jednostki (do 71), zmniejszyła się natomiast liczba barek bez własnego napędu (barki do pchania) – o 8 jednostek (do 174). W strukturze rodzajowej taboru barkowego dominują jednostki wykorzystywane w systemie pchanym (71,0% ogółu taboru barkowego), którymi w 2021 r. przewieziono 2272,5 tys. ton ładunków (65,6% ogółu towarów przetransportowanych żeglugą śródlądową). W grupie taboru barkowego przeważały jednostki pływające o słabszych parametrach konstrukcyjnych, wymagające niższych norm technicznych infrastruktury wodnej.

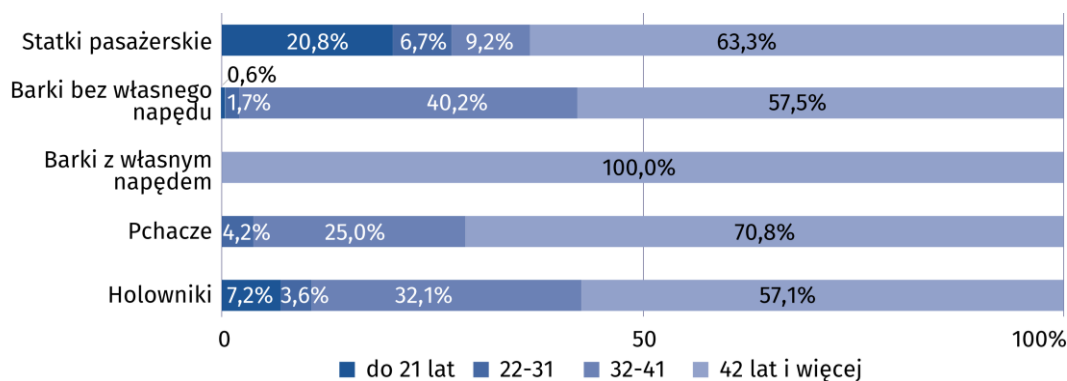
71% taboru barkowego stanowią jednostki bez własnego napędu, przy czym blisko połowę z nich wyprodukowano w latach 1949-1979

Wykres 2. Struktura taboru barkowego żeglugi śródlądowej według grup ładowności w 2021 r.

Większa część taboru żeglugi śródlądowej jest zdekapitalizowana i wymaga odtworzenia. Jego wiek znacznie przekracza normatywny okres użytkowania, a dalsza eksploatacja możliwa jest jedynie dzięki stałej modernizacji. Według danych za 2021 r. większość wykorzystywanych pchaczy (70,8%), ponad połowa barek do pchania (57,5%) oraz wszystkie barki z własnym napędem zostały wyprodukowane w latach 1949–1979.

Wykres 3. Struktura wiekowa taboru żeglugi śródlądowej w 2021 r.

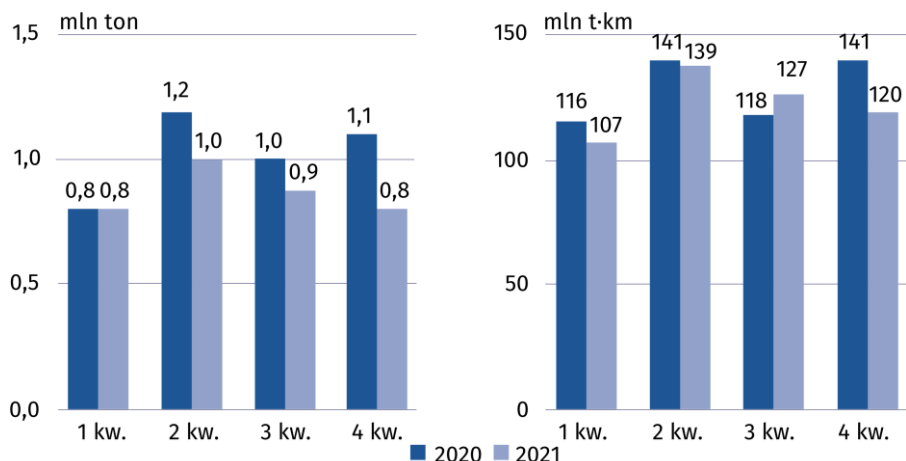
Przewozy w żegludze śródlądowej

Niedostateczne zagospodarowanie dróg żeglownych w Polsce, zarówno pod względem charakteru (rzeki skanalizowane, swobodnie płynące, kanały), jak i parametrów żeglugowych (wymiaru śluz, głębokość i szerokość szlaku, wysokości mostów) wpływa na specyfikę żeglugi śródlądowej i powoduje, że nie odgrywa ona znaczącej roli w polskim systemie transportowym.

Udział transportu śródlądowego w przewozach ładunków ogółem w 2021 r. zmniejszył się w skali roku z 0,18% do 0,15%

W 2021 r. żeglugą śródlądową przetransportowano 3464,6 tys. ton ładunków, a w ujęciu pracy przewozowej wykonano 493,0 mln t-km. Wartości te były mniejsze niż przed rokiem odpowiednio o 13,2% i 4,5%. Największy spadek przewozów ładunków oraz wykonanej pracy przewozowej w skali roku odnotowano w IV kwartale (odpowiednio o 24,6% i 15,3%).

Wykres 4. Przewozy ładunków żeglugą śródlądową według kwartałów

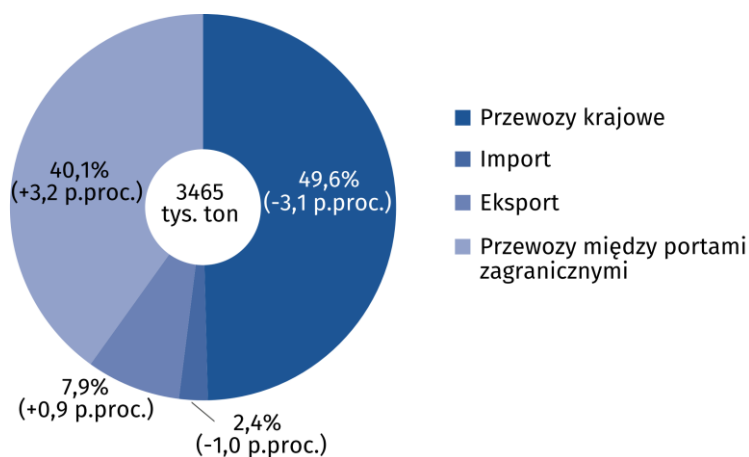

W 2021 r. średnia odległość przewozu 1 tony w transporcie międzynarodowym wyniosła 259,7 km (przed rokiem – 241,4 km), a w transporcie krajowym – 22,8 km (odpowiednio 28,8 km). W porównaniu z 2020 r. w transporcie krajowym odnotowano zmniejszenie przewozów ładunków o 18,4% (do 1716,7 tys. ton) oraz pracy przewozowej o 35,4% (do 39,1 mln t·km). Spadek przewozów ładunków odnotowano prawie we wszystkich grupach ładunkowych, w tym największy – w grupach: koks i produkty rafinacji ropy naftowej, metale podstawowe, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i wyposażenia inne niemetaliczne wyroby mineralne. Wzrost odnotowano tylko w grupach: drewno i wyroby z drewna oraz korka (z wyłączeniem mebli), maszyny i sprzęt gdzie indziej nieskasyfikowany i produkty rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybołówstwa i rybactwa.

Średnia odległość przewozu 1 tony ładunku w transporcie międzynarodowym wzrosła, natomiast w transporcie krajowym była mniejsza niż w roku ubiegłym

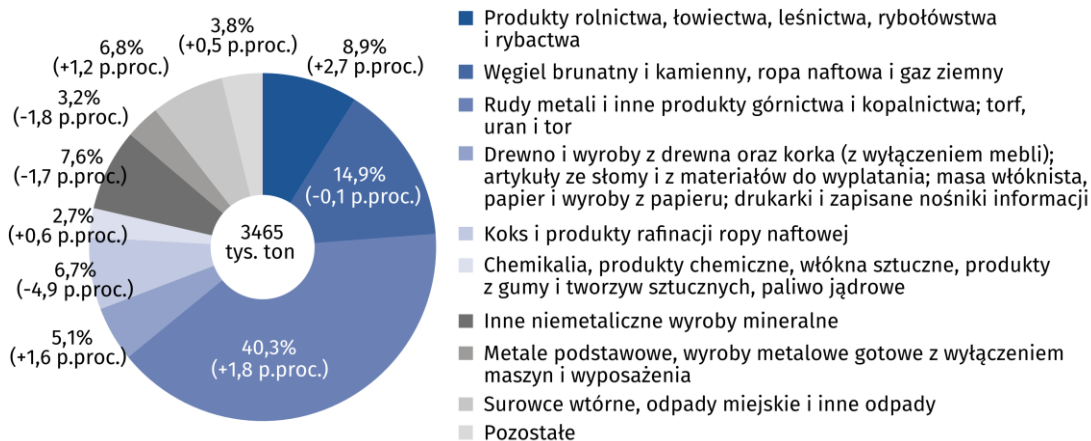
W 2021 roku ponad połowa przewozów towarów zrealizowanych żeglugą śródlądową przez polskich armatorów odbyła się w ramach transportu międzynarodowego (50,4%). W stosunku do roku ubiegłego odnotowano spadek wielkości przewozów między portami zagranicznymi (o 5,7%), mimo to ich udział w transporcie międzynarodowym ogółem był nadal dominujący i w 2021 r. wyniósł 79,5% (wzrost o 1,5 p. proc.). Zmniejszyły się przewozy ładunków eksportowanych (o 2,8%) oraz ładunków importowanych (o 37,4%). Eksport stanowił 15,6% ogółu przewozów międzynarodowych, a głównym jego kierunkiem były Niemcy. Udział przewozów w tej relacji wyniósł 81,4% całego eksportu towarów drogami śródlądowymi.

Wykres 5. Struktura przewozów ładunków żeglugą śródlądową według kierunków w 2021 r. i jej zmiany w stosunku do roku poprzedniego

W strukturze przewożonych ładunków w 2021 r., podobnie jak w latach poprzednich, dominowały towary z grupy rudy metali i inne produkty górnictwa i kopalnictwa; torf, uran i tor (40,3%).

Wykres 6. Struktura przewozów ładunków żeglugą śródlądową według głównych grup ładunków w 2021 r. i jej zmiany w stosunku do roku poprzedniego

W 2021 r. w ruchu turystycznym 120 statków pasażerskich żeglugi śródlądowej przewiozło łącznie 986,4 tys. osób, a wykonana praca przewozowa wyniosła 12926,6 tys. pasażerokilometrów, tj. więcej w skali roku o 33,5%.

Liczba osób przewiezionych statkami pasażerskimi żeglugi śródlądowej zwiększyła się w skali roku o 44,6%

Tablica 1. Przewozy pasażerów żeglugą śródlądową

Wyszczególnienie	2020	2021
Liczba miejsc pasażerskich	12 058	11 436
Liczba pasażerów	681 933	986 415
Liczba pasażerokilometrów	9 686 441	12 926 572
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	14	13

Transport śródlądowy pozostaje jedną z najbezpieczniejszych gałęzi transportu. W 2021 r. w rejestrach wypadków żeglugowych prowadzonych przez właściwe urzędy żeglugi śródlądowej odnotowano 4 wypadki, przy czym żaden z nich nie był związany z przewozem ładunków niebezpiecznych.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Szczecinie

Z-ca Dyrektora Katarzyna Dmitrowicz-Życka

Tel: 91 459 77 00

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Banaszek

Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

gus_stat

glownyurządstatystycznygus

glownyurządstatystyczny

Powiązane opracowania

[Transport wodny śródlądowy w Polsce w 2020 r.](#)

[Żegluga śródlądowa w Polsce w latach 2018-2019](#)

[Transport wyniki działalności w 2020 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Dziedzinowa Baza Wiedzy Transport i łączność](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Drogi wodne śródlądowe](#)

[Tabor żeglugi śródlądowej](#)

[Tabor holowniczy żeglugi śródlądowej](#)

[Tabor barkowy żeglugi śródlądowej](#)

[Przewozy ładunków ładunków żegluga śródlądowa](#)

[Przewozy ładunków żegluga śródlądowa w transporcie międzynarodowym](#)

[Przewozy pasażerów żegluga śródlądowa](#)

[Praca przewozowa przy przewozie ładunków żegluga śródlądowa](#)

[Praca przewozowa przy przewozie pasażerów żegluga śródlądowa](#)